

Religion & Metafysik - Den Höges kyrka

Arla i urtid
fanns ingenting
ej sand eller hav
ej svala vågor;
jord fanns icke
ej ovan himmel,
ett glupande gap –
men gräs fanns icke.

Nars Bok, första kapitlet.

Nar var den första som lärde känna gudarna. Hans levnad blev lång och hans gärning stor. Under hans tid grundlades ett väldigt fridsrike, Naronien (se historiekapitlet). Den första guden som uppenbarade sig för Nar var Frej som ger fruktbarhet till åkrarna. När ödesprästerna började hota den trakt som funnit sin räddning i Frej uppenbarade sig Oden, segerguden som ledde dem till seger. Därefter följde Tor och Freja. Nar kom att börja anlägga en stad, och han planterade ett träd. Runt trädet kom templet att växa upp. När det första templet stod klart hade även Frigg, Brage, Idun och Njord uppenbarat sig för Nar. Det blev många och långa år av fred, skalderna tog kämparnas plats. Kämparna smidde plogar av sina svärd eller fördrevs till andra trakter. Vid denna tid hade även bröderna Balder och Höder uppenbarat sig för Nar. Så kom en tid då Nars fridfulla rike hotades. Ett rike utan kämpar låg värnlöst. Som svar på Nars böner uppenbarade sig Tyr och visade honom var han skulle söka den främsta av kämparnas ätt. Nar skickade efter Nerod, hotet blev avvärjt. Tack vare Tyr kom kämparna åter att sitta sida vid sida med skalder och lärda i Nars rike. För att kunna värja Nars rike mot hot uppenbarade sig Heimdall för Nar. Heimdall var gudarnas väktare, och blev nu även stortemplets väktare. Därmed kom Nar att känna tolv gudar. Han kom också att lära känna namnet på gudarnas fiende, Loke. Under sin levnad kom Nar nedteckna det gudarna ville att han skulle föra ut till folket i den bok som kom att kallas för Nars Bok. Efter Nar kom uppgiften att känna gudarna och att leda folket att delas. Därför kom Nars ätt att härska över världen, och översteprästen att vara den främste i kontakten med gudarna. Efter Nar har människorna lärt känna många fler gudar, och deras tjänare. De tolv som Nar lärde känna har dock en särställning.

Religionens metafysik

Erborigien är en värld som finns på en gren i världsträdet, Yggdrasil. På andra grenar finns andra världar, som alvernas bortom havet, som dvärgarnas ursprungsland bortanför Norrskenströskeln. I världsträdet finns även gudarnas värld, jättarnas värld, här finns också Hel. Gudarna existerar, likaså finns Loke. Kampen mellan gott och ont pågår i hela världsträdet, samtidigt och i flera dimensioner. Lokes slutliga mål är att förstöra skapelsen som människor och andra känner den. För att göra det måste världsträdet dö för att något nytt ska komma i dess ställe. Om tillräckligt många grenar förtvinar i Lokes makt kommer hela trädet att dö. Kampen mellan gudarna och Loke handlar alltså om trädets överlevnad. Det är förutsagt att Ragnarök, världarnas undergång, en dag skall komma. Gudarna vet att innan dess kommer Lokes ränker att göra så att Höder dödar Balder.

Gudarna kämpar för att Balders död och Ragnarök ska inträffa i en oändlig framtid. Därför tror de som står på gudarnas sida att deras gärningar kan bidra till att skjuta upp Ragnarök, för evigt. Den här kampen genomsyrar världarna.

Varken gudarna eller Loke kan uppenbara sig i världsträdets andra grenar med sina fulla krafter. Särskilt Loke försöker dock hitta sätt att ta sig in i andra världar med så stora krafter som möjligt för att påskynda undergången. Gudarna och Loke kan däremot uppenbara sig för sina följeslagare och ge dem stora krafter under kort tid. En gud som väljer att lämna ifrån sig nästan alla sina krafter kan inträda i världen ett kort tag. Ett känt fall av detta finns, det är Brage som besökte Aahren och skänkte ett horn till skolan för skalder och lekare. Inte fullt lika ovanligt är det att gudarna sänder sina tjänare för att uträtta ärenden. Valkyrior utsända från Oden kommer för att hämta de allra främsta kämparna som kronprins Eduron (resten får göra resan själv), Frigg sänder ibland ut Hlin, räddaren i nöden, för att rädda någon som är på väg mot en säker och för tidig död.

Gudarna har dock många saker att göra, förutom att leva sina egna liv, även att se till andra världar. Det gör att deras ingripande inte sker ofta. Många av gudarna väljer enbart att förmedla krafter till präster som ber om hjälper. Andra har ett större intresse, i alla fall i perioder, av vad som händer i Erborigien och väljer ut några som de följer genom livet och använder för sina syften.

Teologisk grundpelare

Den erborigiska asatrons grundfundament är att människornas uppgift är att bistå gudarna att uppskjuta Ragnarök. Här har människan alltid ett val, och är inte styrd av ett öde. En gudfruktig människa uppskjuter Ragnarök genom att hedra gudarna och inte förstöra eller fördärva dess verk. Det viktigaste är det sistnämnda, att inte förstöra eller fördärva gudarnas verk. En människa kan leva på ett sådant sätt att det hedrar gudarna, trots att människan i sin enfald förnekar gudarna (som faktiskt existerar). Människor som lever på ett sådant sätt tas om hand av Höder efter döden. Det gör att icke-tro inte är ett brott i det länder där Den Höges Kyrka finns. Däremot att försöka övertyga andra om att gudarna inte finns, eller att tillbe falska gudar eller det falska ödet det är ett brott.

När en rättfärdig människa dör hamnar den hos den gud som den valt i en hemvistrit, valet kallas ofta för livsval. Se livsriter. En människa som tror på gudarna, men som lever orättfärdigt och på ett sådant sätt som skadar gudarna tas inte emot av den gud de valt som sin. Förbarmar sig Höder över den personen hamnar man hos honom, annars förskjuts man till Hel.

De tolv och deras fiende

- i den ordning som Nar lärde känna dem.

Frej

- Fruktbarhetens herre

Frej är Njords son, Frejas bror och av vaners ätt. Frej har makten över det som växer, han ger solsken, regn och bördighet. Frej vakar över sådd och skörd, liksom över kor, grisar, hästar och gårdens övriga djur.

Frejs maka är jättinnan Gerd. När Frej satt i Odens högsäte Lidskjalf och blickade ut genom världarna såg han Gerd och blev förälskad. Frej skickade sin trogne tjänare Skirner på friarstråt med svärdet Skräpp som friargåva till jätten Gymer, Gerds fader. Först efter att Skirner hotat med hemska förbannelser går Gerd med att gifta sig. Frej förenar sig med Gerd i lunden Barrö. De som i samband med sådden gör en förening om natten på åkern kan räkna med goda skördar.

Eftersom Frej har makt över allt växande, och eftersom han var den första som uppenbarade sig för Nar räknas han till trons tre stora gudar.

Blot: Till Frej blotar bonden för sådd och skörd. Frej skyddar också hästar och andra djur.

Män i behov av kraft för sin manbarhet blotar även de till Frej.

Livsval: Frej är tillsammans med Tor den gud som de flesta människor har valt. Den som väljer Frej är oftast jordbrukande, strävsam och trägen till sinnet. Samtidigt är Frejs anhängare inte sällan livsnjutare som tar för sig av kärlek, goda drycker och god mat. En typisk frejedyrkare kanaliserar sin kärlek till livet mer introvert än den som håller Tor högst.

Efter döden: Frej tar emot på gården Alfheim som ligger vid havet inte långt från Noatun. I Alfheim finns många mjölkkor, och här avlas svin. Skördarna är alltid goda, vädret är en bondes dröm.

Oden

- Den Höge, allfadern

Oden är främst av gudar och hövding i Asgård. Oden är gift med Frigg och många av gudarna är barn till Oden. Oden är den visaste av gudar, han offrade sitt ena öga för att dricka ur Mimers brunn. Inspirationen fick han genom att dricka jätten Suttungs mjöd.

Oden har makt över allt, och är den som leder härar till seger. Med sitt spjut pekar han ut segraren på slagfältet, men Oden är en herre som kan ändra sig flera gånger under pågående slag. Allfadern är en skrämmande gud eftersom ingen dödlig kan förstå sig på honom. Det är kanske inte konstigt, Oden vet allt som har hänt och kommer att hända. De främsta furstarna och ädlaste kämparna kommer till Valhall och dricker honom till vid gästabuden.

Ett av Odens många tillnamn är Jolnir, den som för med sig de stupade hem till sina gårdar när mörkret är som störst. De fallna vakar över de sina under årets mörkaste natt så att inget ont händer.

Blot: Till Oden blotar härföraren för seger. Genom att Oden ser allt från Lidskjalf, och har sina korpar till hjälp blotar man till Oden för kunskap och insikt. Oden är också mirakelguden som står för det övernaturliga. Oden är den stora runguden, att se framtid i runor och sejd är andra saker som man kan vända sig till Oden med.

Livsval: Den som väljer Oden är ofta en person som strävar efter makt, kunskap, inflytande och ära. Det är vanligt att personer ur adeln och högre borgerskap väljer Oden.

Efter döden: Den som svurit sig åt Oden kommer till Gladsheim, Odens marker. De som inte varit stormän eller kämpar slår sig ned på hans marker, brukar jorden eller tjänar honom på annat sätt. De som gjort sig förtjänta tas emot av Brage vid Valhalls portar och festar tillsammans med valkyrior och gudar.

Tor

- Folkets beskyddare

Tor är Odens äldsta son och har Jorden som sin mor. Tor är gudarnas främste kämpe och bekämpare av orättvisor. Tor är åskans och jordbrukets gud, och bönderna och "fritt folks" beskyddare. Tor är den gud som människorna älskar mest.

Tor är gift med Siv och har tre barn. Tor är kanske den mest äventyrliga av gudarna. Han klär ut sig till Freja för att återbörda sin stulna hammare Mjölner, en annan händelse är att han får midgårdsormen på fiskarkroken och ett kraftprov utan like är att han bär Hymers stora bryggkittel till Ägirs gästabud. När människor festar hedrar man Tor genom att berätta någon av de otaliga sagorna om Tors hjältemod, styrka, manbarhet och dristighet.

Tor var den tredje gud som uppenbarade sig för Nar, i sin egenskap som gudarnas främste kämpe har han kommit att bli böndernas skyddsgud. Jämte Frej bidrar Tor till jordbrukets skörd genom åska och regn.

Blot: Till Tor blotar man för skydd, mot orätter och tillsammans med Frej om en god skörd. Tor är förtjust i mjöd, mycket mjöd, när det festas brukar Tor hedras med skålar. Till Tor vänder man sig också för att få exceptionell styrka, när den stora stenen ska baxas av åkern, eller trädet som vället över vägen måste bort.

Livsval: Tor är tillsammans med Frej den gud som flest människor valt. De som väljer Tor vill kanske vara litet äventyrligare, "friare" och mer utåtriktade i sitt livsnyttande än de som valt Frej.

Efter döden: De som inte brukat svärd slår sig ned på Tors marker i Trudvang (styrkans fält) och lever ett gott liv som jordbrukare. Kämparna kommer till borgen Bilskirner och blir Tors egen hird.

Freja

- Sejdens härskarinna

Freja är dotter till Njord och syster till Frej och den främsta av vanadiserna. Hon är gudinna över kärlek, mänsklig fruktbarhet, sejd och krig. Freja förde sejden till Asgård och lärde Oden att sejda. Som kärleksgudinna för hon samman älskande, och vakar över modern vid födseln medan Frigg vakar över barnet. Som krigsgudinna är hon kampens beskyddare, jämte Oden, Tor, Tyr och Heimdall är hon kämpens val av gud.

Freja hade en gång en make, men han lämnade henne med två döttrar. Frejas mest kända smycke är brisingamen som smiddes av fyra dvärgar för en droppe av gudinnans blod. Två gånger har Freja skiljts från smycket, när Loke stal det och när hon lånade ut till Tor så att han kunde återta sin hammare.

Freja är den efter de tre stora som har flest präster vigda i sin tjänst.

Blot: Till Freja blotar de älskande för kärlek, eller för ett gott giftermål. Till Freja blotar den havande modern om en god födsel för egen del. Freja har även insikter i det fördolda genom sejden, så för detta blotar man även till henne för. Kämpen som Freja valt till sin blotar till henne för seger i striden, både som enskilt kämpe och som härförare.

Livsval: Den som har Freja som sin gudinna är ofta en person med starka känslor och drivkrafter, passionerade personer helt enkelt. Sökande och självuppförande är andra ord som förknippas med hennes följeslagare. I alla samhällsklasser, i alla länder, är Freja ett ganska vanligt val.

Efter döden: Det sägs att hälften av kämparna kommer till Folkvang (krigshärens fält) Frejas boning. Riktigt så många har inte valt Freja, men till Folkvang kommer hennes anhängare för fest i salen Sessrummer. Där återförenas många älskade som skiljts åt i jordelivet.

Frigg

- Asgårds drottning

Frigg är syster till Njord, och gift med Oden. Hon är gudinnan över barnen som föds, äktenskapets beskyddare och räddaren i nöden. Hon bistår sin brorsdotter Freja i att vara en kärleksgudinna. Som vanadis kan hon sejda.

Frigg har med Oden två söner, Tyr och Balder. Särskilt Balder vårdar hon ömt och hon försöker till varje pris beskydda honom mot Lokes mordiska ränker.

Som drottning över asar står hon sin make nära i hans värv och görande. Många av krafterna, uppgifterna och insikterna delar hon med sin make. De som blotar till Oden brukar också blota till Frigg.

Blot: Till Frigg blotar man för det barn man ska få, och att det ska må väl. Frigg beskyddar och bevarar äktenskap. Är någon i dödlig fara blotar man till Frigg, eftersom det är hon som avgör vem Hlin, räddaren i nöden, ska rädda. Till Frigg blotar man för omsorg om andra människor, särskilt nära och kära. Frigg bistår sin make Oden, så till Frigg kan man blota för sådant som man annars vänder sig till Oden med. Ibland sker det för att hon ska bistå direkt,

andra gånger för att hon ska övertyga Oden om den hjälp man behöver. Liksom Freja och Oden kan Frigg sejden, så för sejder blotar man även till Frigg.

Livsval: Den som väljer Frigg är en person med integritet och stor omsorg för andra. Analyserande, planerande och trygghet är andra värdeord som kan associeras till dem som väljer Frigg. Många väljer Frigg senare i livet, efter att ha haft en annan gud i ungdomen. Friggsbältet kallas ett av tradition fredligt och konservativt område som sträcker sig från Feodras till Erdamaar där kulturen av Frigg är stark, med många tempel och många som har valt henne.

Efter döden: Fensalar (sjösalar) är Friggs boning i Gladsheim, den mark som är Odens. I Fensalars källare hjälper Friggs följeslagare bland annat till med att välja rätt barn till rätt moder.

Brage

- Skaldernas främste

Brage är son till Oden och jättinnan Gunnlöd som vaktade skaldemjödet. Från sina föräldrar fick Brage påbrottet att vara skaldernas och viskonsternas gud. I Valhall är det Brage som möter de fallna kämparna i porten och bjuder dem in till fest. Mjöd är Brages svaghet, och det finns två former av Brageslöften, det som ges i rusigt övermod, och det som ges med sinnet i behåll. Gemensamt för båda löfterna är att stordåd utlovas.

Brage är gift med Idun och tillsammans med henne är han skyddsgud för Skolan för skalders och läkare i Aahren.

Blot: Till Brage blotar man när man gör ”strenga heit”, ger ett löfte, ett Brageslöfte, om vad som skall utföras. Till Brage blotar man för inspiration till skaldandet, för att framförandet av uppträdande eller tal skall gå väl. Till Brage kan även den som misstänker att den sista stunden är nära blota, eftersom det är Brage som välkomnar den fallne till Valhall.

Livsval: De som väljer Brage är oftast de fria, som lever genom att dra från by till by och uppträda med sång, spel, lekar och skådespel. En Brageföljare är ofta en rastlös själ som lever för stunden om aftonen med fest, glam och musik.

Efter döden: Brage tar emot de fallna till Oden och Tyr vid Valhall. Hans egna följeslagare brukar bidra till festligheterna i Valhall. Annars tillbringar de som svurit sig till Brage tiden i den boning som Brage har med Idun intill Valhall.

Idun

- Ungdomens väktare

Idun är gift med Brage. Hon är gudinnan över kunskaper, ungdomen, det långa och hälsosamma livet och läkekonster. Idun är också en kärleksgudinna för de kortvariga kärlekshistorierna. Liksom sin make Brage roar hon sig gärna med fest, glam och amorösa äventyr.

Idun vaktar och vårdar Asgårds heliga äpplen som växer i hennes boning. På varje födelsedag får gudarna ett äpple och det håller dem evigt unga.

Blot: Till Idun blotar man för ett långt och friskt liv, samt för en god ålderdom. Idun vakar över kunskapen tillsammans med Oden, och till henne blotar man för att få njuta av kunskapen. Ett Idunlöfte är att hedra kunskapen genom att lära sig den. Särskilt lärjungar vid skolorna i Aahren och Lärke håller Idun högt.

Livsval: Många har Idun i sin ungdom, för den äventyrliga delen, med kärlekshistorier. Livsnjutande, självmedvetna och individualister är några ord som förknippas med dem som väljer Idun. Hon är särskilt populär bland det högre borgerskapets döttrar i Aahren, Noedren, Aralond och Chelmar. De som håller kvar Idun eller väljer henne senare i livet är människor som söker efter kunskap eller ser sin livsgärning att vårda och bejaka ett hälsosamt liv. Det finns även de som anser att utlevd sexualitet gör en ung, de brukar hänvisa till Idun.

Efter döden: Idun bor med Brage intill Valhall. I boningens trädgård växer äpplena som skänker gudarna ungdom. Iduns närmaste följeslagare hjälper henne med skötseln av trädgården.

Njord

- Vindens och penningens herre

Njord är bror till Frigg och fader till Frej och Freja. Han är gud över vindar och vatten, han kan lugna stormar och eldsvådor. Han skänker fiskelycka och lycka i handel och affärer.

Njord är kanske den rikaste av gudar och den generösaste. Han hålls högt av handelsmän och sjöfarare.

Njord har Frej och Freja med en syster, men är gift med Skade, jakt och skidåkningens gudinna. Skade är en jättedotter som av misstag valde Njord till sin make när gudarna lät henne enbart se gudarnas fötter. Hon hade hoppats på Balder, men det var Njord som hade vackraste fötterna. Äktenskapet är dock olyckligt eftersom Njord älskar sitt hav och Skade sina berg.

Blot: Sjöfarare blotar till Njord för goda vindar och ofarliga vågor. Köpmannen blotar till Njord för framgång i affärer och för goda förtjänster. En del av vinsten brukar köpmän ge tillbaka till Njord. Den som är rädd för bränder blotar till Njord för skydd. En uppgift Njord delar med Heimdall. Det är inte ovanligt att man hittar en Njordsruna tillsammans med en Heimdallsruna i städernas hus.

Livsval: Njord är för den som längtar efter resande, som vill söka vinning på avlägsna platser. En Njordsdyrkare är ofta äventyrlig, men sällan djärv. De som väljer Njord senare i livet är ofta människor som vill bejaka någon del av livet, samtidigt som de lever olyckligt.

Efter döden: Noatun ligger vid Njords älskade hav, och i dess boning tar Njord emot. Där fattas inget på hans bord.

Balder

- Den mest berömvärde

Balder är son till Oden och Frigg. Han är rättvisans gud, hoppets gud och ädelmodets gud. Han är den fagraste av alla asar, vis och ömhjärtad. Det är därför som Loke vill döda Balder. Balder är gift med Nanna och har med henne sonen Forsete som går i sin faders rättvisa fotspår.

Balder är en av de mest omtyckta av gudarna, och det blotas ofta till hans ära. Balderspräster är ofta också lagmän vid ting och hov. I vissa trakter har dock kulten av Balders son Forsete tagit över mycket av blotandet till Balder.

Blot: Till Balder blotar man för hopp, för rättvisa och för att det ädla ska segra. Det är vanligt att innan rättegång så blotar man till Balder för att rättvisan ska segra.

Livsval: Mycket omtyckt, men han är vald av få. Att följa Balder ställer stora krav på alla goda egenskaper i förhållande till andra människor. Den som väljer Balder har ofta en stark inre strävan att vara rättvis, ädelmodig, vis och ömhjärtad. Mycket att leva upp till, med andra ord.

Efter döden: Balder tar emot de sina med sin maka Nanna vid sin sida i Breidablick, den skinande borgen, med silvertak och guldpelare. Här finns ingen smuts, allt är rent, vackert och gott.

Höder

- De oskyldiga offrens tröstare

Höder är son till Oden och broder med Balder vars öde han är för evigt bunden till. Höder är tröstaren i Valhall, eftersom han är blind har han blivit den störste lyssnaren av alla asar.

Att vända sig till Höder när livet drabbat en med olyckor ger tröst. När någon av gudarna får dåliga bud är det ofta Höder som får framföra det.

Blot: Den som behöver tröst blotar till Höder. När livet är svårt, tungt ber man Höder om hjälp att bära bördan.

Livsval: Få väljer Höder i sin ungdom, men om livet varit svårt kan de lätta hjärtat att vända sig till Höder. Människor som inte kan hantera sorg eller förluster är de som vanligtvis har Höder som sin gud. Inåtvända, tystlåtna och stillsamma är ord som brukar förknippas med följeslagarna.

Efter döden: De som Höder förbarmar sig hamnar så långt bort i Asgård det går att resa, i Höders hem Fjärrantun. Där delar man tunga, orättvisa bördor och sorger tills Ragnarök.

Tyr

- Den djärvaste av gudar

Tyr är son till Oden och Frigg. Han är gift men är övergiven av sin maka. Därför har han vigt sitt liv åt kamp, strid och bedrifter. Han är gud över tvekamper, över mod och offervillighet. Han är riddarnas beskyddare och den som gav den ädle kämpan en plats i Nars rike.

Tyr var också den enda som vågade ge sin högra arm i pant till Fenrisulven när den skulle fjättras. Kättingen höll, ulven blev lurad, men utkrävde panten. Tyr gav sin högra arm för segern.

Tyr är en rättfram gud med stort praktiskt förstånd. Han lever med sin far och mor i Valhall, där han ständigt är redo att tjäna sin fader, herren över gudar, den Höge.

Blot: Tyr är den enskilde kämpens främsta segergud. Det vanligaste sättet är att sätta hans runa på svärdet och tre gånger nämna hans namn. Tyr är riddarnas gud, hans offervillighet, djärvhet och pålitlighet är något väpnarna brukar be om att få ta del av. Torneringar brukar tillägnas Tyr.

Livsval: Människor som väljer Tyr strävar efter självkontroll, att klara av att uthärda smärta och offer för den sak man tror på. Förutom självkontrollen är lojalitet det vanligaste ordet för följeslagarna. Tyr är främst bland riddarna i centrala Aralantha, där hans kult är som störst.

Efter döden: Tyrs anhängare tas emot i Valhall, där de festar tillsammans med Odens kämpar. De sitter dock vid ett särskilt bord vid ingången till salen. Tyr och hans kämpar har sitt nattkvarter i en tillbyggnad till Valhall. Att vaka över Fenrisulven är något som Tyrs anhängare gör i livet efter detta.

Heimdall

- Väktaren över Asgård

Heimdall är son till Oden, hans moder är nio systrar. Heimdall är samhällsordningens gud och den vakande skyddsguden mot ofärder av alla de slag.

Han är gudarnas väktare och har sitt säte intill Bifrostbron. Hans vakande blick tränger ända till fjärran och han kan höra gräset växa.

Under namnet Rig vandrade Heimdall runt bland människorna och lägrade kvinnor som födde söner som blev stamfäder för de olika samhällsklasserna.

Heimdall hatar Loke, och det hatet gör att de kommer att mötas vid Ragnarök.

Blot: Den som vill bevara ordningen blotar till Heimdall. Även säkerhet och omsorg vänder man sig till Heimdall för. Borgar, befästningar och stadsmurar brukar särskilt välsignas av Heimdallspräster. Även de som är rädd för tjuvar brukar sätta hans runa på dörren.

Tillsammans med Njord har Heimdall elden i sin makt.

Livsval: Tålmodig, pliktrogen och nöjd med sin lott är typiska karaktärsdrag hos en som valt Heimdall. Många stadsvakter, gillesmästare och olika typer av makthavare finns bland dyrkarna. Heimdallskulten är stark i Noldria samt ner mot Odels och norra Chelmar.

Efter döden: Den som valt Heimdall kommer till Himinbjörg (himmelsbergen) som ligger vid Bifrost, bron som bär till Asgård. Här bistår de Heimdall i väktarvärvet.

Loke

– Gudarnas fiende

Loke är gudarnas fiende, och den som står för allt som är ont och illvilligt. Loke är, tillskillnad från i den fornnordiska mytologin, i Erborigien renodlad som gudarnas fiende. Han levde länge med gudarna men hans ränker, intriger att förstöra och fördärva gjorde att försköts ur Asgård. Innan dess hade Loke bland annat hunnit stjäla Frejas brisingasmycke och kapa Sivs gyllene hår. För sina ränker byter han kön, uppträder som sto, jättekvinna, loppa, lax och fluga, ja ingen hamn är främmande för Loke. För att snabbt kunna färdas har han ett par skor som gör att han tar sig genom luft och över vatten. Därför kallas han ibland för Lopt, luftfararen.

Loke är fader till Hel, dödsgudinnan, och vidunderliga monster som Fenrisulven och midgårdssormen Jörmundgand som han fått tillsammans med jättinnan Angerboda. Samtliga tre har gudarna tagit hand om. Hel har förpassats till underjorden, Jörmundgand är utslängd i världshaven och Fenrisulven är fjättrad.

Lokes mål är att bringa gudarnas världar på fall, att förgöra allt, för att efter Ragnarök vara den oinskränkta härskaren och skaparen av nya världar. Loke lovar sina följeslagare snabba och generösa belöningar för att binda sig till honom. Loke ger dock aldrig mer än han tar tillbaka. Därför växer Lokes krafter.

Blot: Den som börjar blota till Loke binder sig snabbt till honom. Till Loke blotar man för andra människors undergång, för sin egen välgång, rikedom, njutning på andra människors bekostnad. Den som upptäcks blota till Loke och som inte svär sig från honom (en ed som svärs med de starkaste eder vid en edsring, oftast i tempel) döms till döden.

Livsval: Den som väljer Loke är en människa som gör det för att bejaka sina drifter, som hämnd och smärta, eller för att snabbt få kontroll över andra människor i form av pengar, makt eller sex.

Efter döden: En Lokesdyrkare kommer till Hel där vapen smids med hat och lidande tills ära, rikedom och makt kommer efter Ragnarök. På vägen till Hel passerar den döde besten Garm som vaktar ingången. Hel är en kall, fuktig och mörk plats. Härskarinnan själv skadades när gudarna slängde ned henne i underjorden. Halva hennes kropp är vanställd med en blåaktig färg. Naglarna på de döda används till att bygga skeppet Nagelfar. Loke själv kommer att stå i fören på Nagelfar vid Ragnarök. Hels boning är borgen Elljudne vars tröskel heter Fallfördärv, sängen heter Sjukläger, maten som serveras är svält och drycken törst. Till Hel kommer inte bara Lokesdyrkare, utan alla som aktivt har levt med att förstöra gudarnas värv. Även Lokesdyrkare inser att de hamnar i Hel efter döden, men plågorna där uppvägs av de löften Loke gett om en ljuv tillvaro efter Ragnarök när gudarna är besegrade.

För mer om andra asar, vaner, ingifta gudar, tjänare och valkyrior som Andrimner, Beila, Bjärt, Blid, Bor, Bure, Byggver, Eir, Forsete, Frid, Fulla, Gefjun, Geirahöd, Gersimi, Gnå, Gondul, Gullveig, Gunn, Göll, Hel, Herfjötur, Hermod, Hild, Hlin, Hnoss, Härn, Jord, Lökk, Magne, Meile, Mist, Mode, Modgunn, Nanna, Nerthus, Njorun, Od, Randgrid, Reginleif, Rist, Rota, Rådgrid, Saga, Sigyn, Siv, Skade, Skeggjald, Skirner, Skogul, Snotra, Syn, Trud, Ull, Vale, Var, Ve, Vidar, och Vile se Erborigica Encyclopedia och Hjortens hemsida.

Individuell sed

Människorna i Erborigien möter gudarna varje dag i sitt liv. Huset kanske har runor för skydd mot bränder och inbrott, ovanför dörren sitter en torshammare, en trästaty av Frej vakar i stallet och vid asken som finns på gården brukar husmor och husfar tacka gudarna varje gång

det slaktas på gården genom att hälla blod på de små trägudarna som gammelfarfar snidat. Gudarna är med i vardagen. Man mumlar små ramsor som gått i arv i generationer när korna mjölkas, eller kanske tecknar i luften en torshammare när åskan hörs i fjärran.

Varje människa väljer en gud som de har närmare än de andra. Den guden är människans personliga skyddsgud, vän och tröst i svåra tider. Den personliga guden har kanske en speciell plats som den troende går till när man vill vara ifred och komma till insikt. Idun möter många under äppelträdet, Njord vid vattendrag och Heimdall kanske vid en bro. Naturligtvis varierar graden av tro och hur ofta man ber eller blotar. Att välja en gud på detta sätt kallas för livsval. Till templet går man oftast bara om det finns ett ärende, man har något att be om eller få hjälp med. De större högtiderna är undantaget, då brukar människor söka sig till tempel för att ta del av bloten. Lokalt kan det också finnas högtider som anses vara viktiga nog för att man besöker templet den dagen.

Däremot förekommer samlingar på gården flera gånger varje månad, då man blotar, sjunger och talar om gudarna. Det kallas för gårdsblot...

Gårdsblot

Det vanligaste blotet för vanliga människor är gårdsblotet. Det hålls flera gånger per månad när husmor eller husfar tycker att det är påkallat. Gårdsblotet är ett lekmanablott, om man inte har turen att ha en präst som är på resande fot och som finns tillhands. På landsbygden riktar sig gårdsblotet oftast till Frej och Tor. Lekmanablottaren reciterar några valda rader ur Nars bok, håller en predikan och blotar sedan genom att offra säd, mjöd eller något annat lämpligt till den gud som blotet riktar sig till i huvudsak. Sedan går alla på gården fram en och en och blotar för sin egen del.

Livsriter

Livsriterna inträffar när något nytt och omvälvande sker i ens liv. Den första livsrit som en präst håller är att stänka vatten. Nars bok vet att berätta:

”Den trettonde (kraftsången) jag brukar,
om ett barn jag skall
genom vattenösning viga.
Stupa han skall ej,
fast i strid han kommer,
ej segnar denne krigare
för svärd.”

Den nyfödde får vatten stänkt på sig med en skopa, samtidigt som en präst håller barnet och sjunger en lämplig kraftsång. Är det en ädlings barn kan det vara en kraftsång till Oden, en bondes barn får ofta en kraftsång tillägnad Tor eller Frej. Även Freja och Frigg är vanliga. Vilken gud kraftsången är riktad till beror delvis på vem barnet är och vilken präst som genomför ceremonin.

Fruktbarhetsriternas världsliga del varierar från trakt till en annan. Den religiösa delen handlar om att en ung flicka eller pojke gör sitt livsval, svär sig till en gud, därefter välsignar prästen flickan/pojken inför det kommande livet. Detta sker i templet, ofta med flera ungdomar samtidigt. Efter fruktbarhetsriten anses man både vara köns- och giftasmogen.

Hemvistriten handlar om att någon vill ändra sitt gudaval eller bara bekräfta livsvalet från fruktbarhetsriten starkare. Hemvistriten handlar om till vilkens guds boning man kommer efter döden. Den innehåller en vaka, en natt och en dag, med tillbedjan och rökelse i templet innan en eller flera präster genomför ritens i skymningen, som då symboliserar livets skymning. Ritens delar varierar mellan olika gudar.

Giftermålets religiösa del förrättas av prästen, ofta är det frejas- eller friggsprästinor som håller vigselceremonier. Den religiösa delen är en välsignelse för parets eder till varandra. Denna del i ceremonin görs vanligtvis genom att man knyter ihop händerna på brudparet – för att symboliskt och handgripligt visa att de nu knutit sina band ihop. I vissa områden är gudinnan Var som väktare av eder involverad. Sederna kring giftermålet varierar mellan olika delar av världen. Gemensamt är också att det är viktigt att ha edsvittnen, ju högre ståndsbröllop desto viktigare med många och högt uppsatta edsvittnen. Äktenskapet kan brytas om båda parter är överens, eftersom äktenskapet är ett kontrakt och inget heligt sakrament.

Den sista livsriten är gravsättningen. I gravsättningen välsignar en präst färden till gudarnas land, och ritens gång ut på att förbereda den döde för resan och blota till guden att ta emot den döde. Om det finns en präst som är vigd till samma gud som den döde så är det den prästen som leder gravsättningsceremonin. Själva begravnings sättet varierar, från högläggning till bränning och begravning.

Årshögtider

Året har fyra stora religiösa högtider. Den största högtiden är midsommar som vanligtvis firas i tre dagar. Midsommarfirandet tackar gudarna för att värmen och ljuset har kommit åter, och för be om att säden ska växa sig stark under tiden som kommer för att ge riklig skörd.

Firandet pågår under tre dagar med frosseri i mat och dryck, musik, dansande och blotande. Varje dag under midsommar är ägnat åt en av de tre första gudarna Oden, Tor och Frej. Det anses att giftermål under midsommar bringar välgång, och att både Frigg och Freja tar extra hand om barn som avlas i midsommartid.

Vart tjugofemte år firas stormidsommar. Det senaste stormidsommar inträffade år 625. Då läggs sex dagar till i kalendern för att ställa tiden rätt. Stormidsommar anses vara den största religiösa högtiden som finns under en människas levnad. Därför firas stormidsommar mycket större och storslagnare. Traditionellt hålls de största bloten, med de största offergåvorna under stormidsommar, och allra störst är bloten under stormidsommars tre sista dagar. I en del trakter firas Oden, Tor och Frej tre gånger om. I andra trakter är den första dagen vigd till Idun och Brage, andra dagen till Heimdall och Tyr, Balder och Höder har hand om den tredje dagen, Frigg dyrkas den femte dagen och Freja den sjätte, därefter kommer Tor, Frej och sist Oden. Det senare är ordningen i de större templen i den Höges kyrka, medan den randerska kyrkan ofta firar tre stora gudarna tre gånger om.

Efter midsommar kommer nattvändningen. Den infaller när dag och natt åter är lika långa, Sol och Måne delar lika. Det inträffar den sista dagen i den nionde månaden. Nattvändningen är till stora delar en ren skördefest, den brukar kallas folkets fest. I templen hålls tacksägelseblot till Frej för den skörd han givit.

Midvinter eller Yol är den näst största högtiden. Den firas när det är som mörkast. Yol kommer från Yolnir, eller Jolnir, som är ett annat namn för Oden. Yol betyder på fornerborigiska ”glatt budskap”. Det kanske är motsägelsefullt, Yol firas då mörkret är som störst. Firandet sker för att be gudarna om att Sol åter ska komma tillbaka. Efter Yol blir dagarna ljusare. Sägner säger att för att hjälpa folket denna natt far Jolnir hem med de stupade hjältarna i Valhalls salar. Under den hotfulla natten vakar de över avkommor, nära och kära. På den allra mörkaste natten, den sista dagen under yolen hålls midvinterblodet som tillägnas i huvudsak Oden. Folket blotar för ett gott år, för ljus, solsken, livskraft och ber om gudarnas välsignelser för handlingar som ska genomföras det kommande året.

Dagvändningen kallas i vissa trakter för disablötet. Det inträffar sista dagen i havating och är en hyllning till livets spirande krafter. Blotet kretsar kring fruktbarheten för människor, djur och växter. Att det kallas för disablöt har att göra med att runt denna tid har barnen som avlats

vid midsommartid fötts. Särskilt i tempel tillägnadade Freja och Frigg hålls stora tackblot för de nyfödda, och det stänks vatten.

Kyrkoorganisation

Kyrkan leds av en överstepräst som utses av Argachtons råd. Argachtons råd är kyrkans högsta styrande organ när en överstepräst inte finns, och när det finns en överstepräst är rådet översteprästens viktigaste rådgivare. I rådet ingår storprästerna och tempelmännen. I nästan sexhundra år hade rådet sitt säte i Aahren och bestod då av tre storpräster och tolv tempelmän. Flytten till Borgevid, påskyndad av det aralanthiska inbördeskriget och den korta kyrkosplittningen, har förändrat kyrkan. Idag har kyrkan två stortempel, i Borgevid och i Aahren. Templet i Borgevid är kyrkans huvudsäte, det är där som översteprästen tillbringar sin mesta tid. I Borgevid finns två storpräster och i Aahren sitter en storpräst. Den äldsta och den yngsta storprästen residerar i Borgevid, den mellersta alltid i Aahren. Storprästerna agerar som översteprästens ställföreträdare i olika frågor, och storprästen i Aahren är särskilt viktig med tanke på att översteprästen tillbringar sin mesta tid i Borgevid.

Antalet tempelmän har utökats. Templet i Borgevid har tio tempelmän och Aahren sex tempelmän. Även här förekommer åldersrotation.

Kyrkan har 17 blotare och 18 blotarskap. Översteprästen innehar även titeln blotaren av Borgevid. Blotarskapen anges i den ordningen som kyrkomötet i Triti 635 nämnde dem; Borgevid, Aahren, Noedren, Chelmar, Odels, Lärke, Gargul, Triti, Aralond, Feodras, Tuve, Dahlen, Erdamaar, Åtuna, Noldria, Ravindal, Arnak, och Fakaz.

Den randerska kyrkan är en egen organisation, där blotaren i Lärke är randersk överstepräst som erkänner det andliga ledarskapet från översteprästen i den Höges kyrka.

Kläder och färger

Kyrkan har ingen enhetlig prästklädnad för samtliga präster, lokala variationer är åtskilliga. Det finns dock några grundläggande huvudregler, även för vardagskläderna. Adepter och läromän bär ofta långa fotsida dräkter i grått eller brunt, utan några broderier eller kantband. Till dräkten hör en hätta i samma färg och ett förkläde som hängs över kjorteln. Ett snöre eller bälte hör till. Orsaken till enkelheten är att både adepten och läromän klär sig för att symbolisera sökande efter kunskap, asketismen är ett drag som hämtats från Odens hängande i världsträdet. Den enkla dräkten hjälper prästerna att hålla kunskapen i fokus, framför världsliga distraktioner.

Högre präster som gudamän och blotare klär sig ofta i samma grundstil som präster med lägre rang, men färgerna kan vara starka, det finns inslag av broderier, kantband och religiösa symboler. Klädedräkten varierar mycket mellan vilken gud prästerna har svurit sig till.

Vid ceremonier har prästerna en mässdräkt där det gemensamma är att den präst som leder ceremonin har hängt på sig en ymerhake över en ofta vid fotsid dräkt. Det finns även ymerhakar för fältmässigt bruk, som prästerna vid ceremonier bara hänger över sig för att exempelvis vägleda in i döden.

Den Höges kyrkas symbol är en gyllene komposition av de fyra första sädesax som Nar blotade till Frej som tack för den första skörden. Enligt traditionen är det så säden läggs vid Frejsblot ända sedan den dagen. Kyrkan hade från början symbolen på svart bakgrund, det var de färger som Nar lät hissa över det första templet i Borgevid. Vid utvandringen packades Nars tempelbanér ned för att bara plockas fram när templet åter var befriat. Kyrkans arvtagare i Aralantha valde lila som färg till sädesaxen, för att symbolisera hopp om ett återvändande. När Borgevid befriades fick templet i Borgevid tillbaka sitt gamla vapen. En kort tid förde den nyutnämnde översteprästen i Wenheim, Derion Dahl, ett eget vapen för den wenheimska kyrkan. Fram till kyrkomötet i Triti 635 fanns då tre kyrkliga vapen som brukades sida vid

sida. Kyrkomötet beslöt, som en del i ledet att återvända till Borgevid, att återgå till det ursprungliga vapnet, vilket är kyrkans idag enda officiella vapen.

Kyrkans inkomster

Den Höges kyrka får större delen av sina inkomster genom de landområden som kyrkan fått i Aralantha, Wenheim och Naronien. Landområdena arrenderas antingen ut eller ligger under ett tempel som brukar dem med hjälp av tjänare. Kyrkan har särskilt stora landområden i trakterna av Chelmar och Erdamaar.

En annan inkomst för kyrkan kommer genom människors blotoffer och tacksamhetsgåvor. Många gånger skänker människor pengar eller djur som tack för bröllop, begravningar och andra tjänster. Ju rikare, desto mer skänks. Det är alltid frivilligt att skänka till kyrkan, men det anses vara otursbringande, snålt och ogint att inte skänka något. Dessutom är det status att visa att man har råd att skänka en häst för sonens bröllop.

Ett tredje inkomstsätt är de rena tjänsterna som kyrkan tillhandahåller, som till exempel kontraktsskrivande och kopierande av böcker.

Ju rikare trakter, desto rikare är också de lokala templen. Templen är i centrala Aralantha anses vara de rikaste i hela världen. Templen i Fakaz blotarskap är de fattigaste.

Övriga organisationer

Den randerska kyrkan

Randersmarks kyrka grundades av de präster som tjänade folket i Randers trakter. De kom att utveckla en egen organisation och när man till sist på andra hälften av 200-talet fick kontakt med den Höges kyrka hade en särpräglad organisation hunnit uppstå. Randerska prästerskapet är mest knutet till klanerna, centralorganisationen är mycket svag. I den Höges kyrka kallas den randerske översteprästen för blotaren av Lärke.

Den randerska kyrka erkänner översteprästen i den Höges kyrka som gudarnas främste ställföreträdare i denna värld, och erkänner det andliga ledarskapet. I övriga frågor är det en egen kyrka.

Randersmark har betydligt färre tempel än Aralantha. I landets fem större tempel samt det mindre i Randersborg verkar inte ens två femtedelar av de knappa 3000 prästerna. Resten av prästerna finns ute bland klanerna och lever ett vanligt liv, samtidigt som de håller i klanernas religiösa ceremonier och underhåller klanernas egna småtempel och offerlundar.

Den randerska kyrkan har heller inga större landområden. Inkomsterna kommer framför allt från generösa krigsblot efter segrar samt för de tjänster som kyrkan gör, som tillexempel skrivtjänster och avtal. Kyrkan har inga egna vakter, utan kungen och klanerna garanterar skyddet. Landets stortempel finns i Lärke, där det genom kung Vidars donationer pågår stora nybyggnationer.

En annan skillnad mellan länderna är att i Randersmark är att kvinnorna bara kan nå läromannagraden. De högre prästämbetena är förbehållna män.

En del av ämbetena skiljer sig också mellan kyrkorna. Randerska kyrkan leds av en överstepräst, blotaren av Lärke, som håller i landets alla viktiga ceremonier. Det finns tre offermästare vars uppgift är att blota, vårda och vaka i stortemplets offerlund. De får inte lämna templet under sin ämbets tid, gör det de lämnar de sitt uppdrag. Randersmark har nio tempelmän, deras uppgifter liknar de som tempelmännen har i den Höges Kyrka.

Blotemännen förestår de stora templen i Erdahem, Zaarvi, Havaport, Markevi samt det mindre i Randersborg. Blotemännen motsvarar blotarna, och har till sin uppgift att hålla kontakten med klanernas präster. Blotemännen används ofta som medlare i klanfejder.

Gudamännen finns inte i den randerska kyrkan. Läromännen är de vanliga prästerna. De flesta finns ute bland klanerna där de har högt anseende. Adepterna utbildas alltid i blotemännens tempel, med det sista året i stortemplets i Lärke. Utbildningen är kortare än i den Höges kyrka.

Odins danserskor

Odins danserskor är översteprästens personliga hird. De följer honom på hans resor, bistår honom i hans ceremonier. Danserskorna är kända som fruktansvärda krigare, de är valkyrior i denna värld. Deras krafter sträcker sig även in på det religiösa området. De är kunniga i sejd, och ger ofta översteprästen sejdsvar. Översteprästens främsta danserska är den som kan seendets dans, att skåda in i framtiden med en klarhet som ingen annan kan. Normalt är danserskornas antal uppemot tre dussin. Inbördeskrig och hårda tider gör att idag finns endast tio, bara fyra av dessa var fullvärdiga danserskor under Ars tid. I lära för att bli danserskor finns tio barn och ungdomar i varierande åldrar.

Danserskorna väljer själva ut de barn som ska fostras till Odins egna danserskor. Dessa hittas efter omfattande ceremonier. Endast kvinnor kan bli Odins danserskor.

Se Arrangörsappendix.

Övriga danserskor

Det finns också andra danserskor i den Höges kyrka, danserskor vigda till andra gudar än Oden och som tjänar i blotartemplen. Dessa danserskor hjälper blotare och andra präster med ceremonier. De är inte på långa vägar lika framstående som Odins danserskor, varken i andliga krafter eller i strid. Danserskorna i blotartemplet har inte heller någon livvaktfunktion. Endast kvinnor kan bli danserskor.

Chelmarorden

Stormidsommar i Chelmar år 125 anfölls av plundrande ödesdyrkarhorder. En riddare samlade försvararna i sista stund och med Tors skyddande krafter ledde han de gudfruktiga till seger. Legenden säger att vändningen kom samtidigt som ett väldigt åskväder.

Kyrkan insåg att den behövde en egen stridande gren som kunde skydda den. Därför instiftades Chelmarorden vid sidan av blotarnas tempelvakter.

Riddarna i Chelmarorden utför uppdrag som syftar till att skydda kyrkan. Inbördeskriget i Aralantha har tagit hårt på ordens resurser, samtidigt som hotet från Njarka ökar.

Chelmarorden är idag betydligt svagare än vad den varit, men är under återuppbyggnad.

Chelmarorden har idag två säten, det traditionella i Chelmar samt i Borgevid.

Se Hjortens hemsida för mer om Chelmarorden.

Odens Öga

För att skydda kyrkan mot Lokes intriger och infiltration finns präster som har ett särskilt väktaruppdrag. De är ordnade i en organisation som heter Odens Öga. Vilka som ingår i organisationen är inte känt för utomstående. Se arrangörsappendix.

Heimdalls Flamma

Heimdall flammans anor sträcker sig tillbaka till Nars tid, i slutet av hans levnad. När Nerod stupade efter att ha värjt Nars rike svor hans bror Nare att för evigt vaka över Nar och dennes ideal. Nare vare den första som kom att dyrka Heimdall som sin främsta gud. Nares anhängare kom att i generationer tjäna i Borgevid med att skydda och vakta templet. Vid utvandringen beslutade sig tempelvaktarna, Heimdalls flamma, för att stanna kvar och vaka över Nars grav, de hemliga skrifterna som förts ned i katakomberna, de heliga träden i trädgården och den eviga elden. I 600 år levde och kämpade orden i katakomberna och i templet. Genom Heimdall och andra gudars välsignelse och krafter kom Ödesfurstarna och ödesprästerna aldrig in i hjärtat av templet. De som försökte sig på att riva templet kom att dö på det mesta fruktansvärda sätt. När Nars ättlingar och den Höges kyrka befriade Borgevid efter 600 år var Heimdalls flamma misstänksamma, och det dröjde fram till 628 innan de

trädde fram öppet. Åren efter befrielsen har varit fyllda av kulturkrockar, eftersom den Höges kyrka av gudarna fått många nya insikter och kunskaper medan Heimdalls flamma varit isolerade. Heimdalls flamma har också försvagats i alla de strider som skakat världen sedan Borgevids befriande.

Se arrangörsappendix.

Av kyrkan accepterade trosuppfattningar

Dagafolkets tro påminner i stora delar om asatron, fast de nämner gudarna med andra namn. Det gör att kyrkan konstaterade vid ett kyrkomöte 143 e.u., att gudarna uppenbarat sig för folket som bor på Dagaberget fast dagafolket inte lärt känna dem under deras riktiga namn. Det är Tuves blotarskap som har de religiösa kontakterna med dagafolket. Av tradition har blotaren av Tuve kämpar från Daga i sin hird, så kallade ulvhednar.

Zaardras tro är enligt kyrkan förmedlad till Zaardras av Ull och Skade. Därför respekteras deras trosuppfattning.

Av kyrkan förkastade trosuppfattningar

Lokesdyrkan är den Höges kyrkas värsta fiende. Loke är den som hotar gudarnas och människornas värld med ruin. Lokesdyrkare som avslöjas och som inte avsvär sig Loke och binder sitt löfte vid de hårdaste eder i starka edsceremonier i templet avrättas var de än påträffas. Vanligtvis rycker bödelsdrängen naglarna av den som ska avrättas för att de inte ska bidra till skeppet Nagelfars bygge, det som Loke ska segla på vid Ragnarök.

Ödestron, den som de naronska furstarna använde för att passivisera folk, fördöms också av den Höges kyrka. Ödestron fråntar människorna det fria valet och därmed gynnas Loke. Passiva människor utan egen vilja är lätta för Loke att duperas. De kan luras till att skada världsträdet. Vanliga människor som dyrkar ödet betraktas som förledda barn, som lever med en slöja framför ögonen. När det gäller dessa är mission huvudvapnet. För härskare och ödespräster är kyrkans dom hård. Kyrkan anser att ödespräster bidrar aktivt till att förgöra världsträdet, de är utan att förstå det Lokes lydiga lakejer. Kan inte kyrkan få en ödespräst att avsvära sig sin falska tro med starka eder i ett tempel så avrättas ödesprästen.

Präster

En präst i den Höges kyrka är en människa som ägnar sitt liv åt att lära känna gudarna, att förstå deras vilja och att tjäna den. Utbildningen börjar redan som barn och efter mer än ett dussin år vigs man till att tjäna i huvudsak en gud. De flesta präster lever sitt liv i eller intill ett och samma tempel hela sitt liv. Prästen är fri att gifta sig, men familjen får inte bo i templet. Många präster på landsbygden är gifta och bor i en liten gård intill templet.

Prästernas små gårdar bildar ofta byar knutna till templet. I städerna är det inte lika vanligt, inte heller bland präster som når gudamannens rang. Att lära sig behärska det som krävs för ämbetet och att tjäna kyrkan är oftast ett kall som gör att det inte finns plats för en familj. Prästen har vanligtvis en gåva, eller en färdighet, som de utvecklar under sitt liv. Det behöver inte alltid handla om religiösa färdigheter, utan även om mer jordnära sådana. Vissa präster är skickliga botaniker, andra är mästare på att kopiera böcker och några är stenhuggare utan dess like. Vissa präster kommer att ägna sitt liv åt att utbilda adepterna, andra är mer lämpade att hjälpa människorna med problem i livet.

Prästämberet är öppet för både män och kvinnor. Män kan svära sig till en kvinnlig gud och kvinnor till en manlig gud. Då Nar enbart lärde känna tre kvinnliga gudar är det dock vanligare att manliga gudar har kvinnliga präster än tvärtom.

Endast Odenspräster kan bli överstepräster, endast präster till Oden, Tor och Frej kan bli storpräster. Alla andra ämbeten är öppna för alla präster. Präster till de tre stora gudarna är dock överrepresenterade som tempelmän, blotare och gudamän.

När en präst är på resande fot är det en person som möts med stor respekt och varmt välkomnande. Det är vanligt att präster erbjuds gratis husrum och mat samtidigt som de kan bli ombedda att sörja för olika saker, allt från att viga folk till medla i konflikter. Det är förstås vanligare i trakter där det är långt till närmast tempel.

En del präster ägnar hela sitt liv åt att vandra bland människor för att på så sätt föra ut gudarnas ord och tjäna sin gud. Dessa missionerande präster är vanligare i Naronien och Wenheim än i Aralantha. En missionerande präst har ett hemtempel som de någon gång då och då återvänder till för att vila, nedteckna möten och kunskaper och dryfta upplevelser och händelser med bröder och systrar.

Alla präster vapentränas, särskilt med de vapen som förknippas med guden. Något som kan komma väl till användning när de är på resande fot, särskilt i de naronska utmarkerna av den Höges kyrka.

Prästernas krafter

Kraften kommer enligt kyrkan från gudarna. Gudarna lånar ut en del av sig själva till människor som vet att bruka kraften med förstånd. Att använda gudarnas kraft kostar, i blot eller bön efteråt. Kraften kommer heller inte enkelt. Loke, gudarnas fiende, snärjer sina anhängare med att snabbt ge dem krafter för att sedan få dem fast som tjänare, eftersom skulden de betalar av till honom varar för evigt. En präst kan bruka krafter genom galdrar, runor, sejd eller på annat sätt.

Se arrangörsappendix.

Galdrar

Galdrar är de sånger som bär kraft från gudarna. Genom Nar och efter honom andra präster har gudarna lärt människor vissa sånger som hjälper dem i stunder av behov. Galdrar är prästens andliga vapen och skydd. De är mycket svåra att lära sig och de flesta läromän lär sig bara en eller två enklare individuella skyddsgaldrar under sin levnad. Utöver det kanske en handfull ceremoniella galdrar där de utgör en del av en större helhet. De högre prästerna inom kyrkan kan mer. De har ofta i ett tidigt skede visat sig mer gynnade av gudarna och lär sig galdrar snabbare än de andra läromännen. En högre präst med stora krafter från gudarna kan åtskilliga galdrar för allehanda skydd, men även galdrar som kan besegra angripare. De kan dessutom utföra en rad större och mer omfattande ceremonier.

Runor

Oden lärde sig runorna genom att hänga i världsträdet. Runorna är kraftfulla skrivtecken som Oden sedan lärde Nar i sin tur. Runorna bär med sig krafter hämtade från urtiden. Varje runa bär utöver sin betydelse också en djupare innebörd. De enklare runorna är skrivrunorna som många lärda känner till. Därtill kommer åtskilliga kyrkliga runor av varierande styrka. De vanligaste runorna att rista är skyddsrunor. Det finns även runor som förbannar en som begår ett brott. Vid större edsceremonier i templet ristas oftast edsrune i blod på den som svär eden, ve då den som bryter eden.

Vanligt folk använder de olika gudarnas första bokstav för att få skydd på olika sätt. Njord och Heimdall skyddar mot eld, deras runor är vanliga i hus. Tyr's runa sätts ofta på svärdskavlen för en kämpe innan striden.

Runor finns ristade i föremål, eller när de behövs ristas i marken, på träd. Kraftfulla präster kan rista runor i luften och dess kraft finns där.

Sejd

Sejden lärdes ut av Freja till Oden. Sejden är en kvinnlig kraft, och det sägs att när Oden sejdar förvandlas han till en kvinna under sejdens gång. Sejdaren faller i trans och kommer

här i kontakt med gudar och andra väsen som berättar det man bett sejdaren att ta reda på. En kraftfull sejdare kan färdas till främmande världar för att inhämta kunskaper. Den allra starkaste sejden är seendets dans, att se in i framtiden. Det sägs att Oden lärde sig seendets dans och kunde även drabba människor med sjukdom, vanvett, olycka och död. De främsta sejdarna i hela Erborgien är översteprästens danserskor. Hans främsta danserska är den enda som till fullo behärskar seendets dans. Se danserskor.

Andra krafter

Det finns också andra sätt att kanalisera gudarnas krafter. Ett ovanligt sätt bland präster, men desto vanligare bland Lokespräster, är att ta kontroll över den andres sinne eller kanske rent av döda någon genom att passera själens spegel, ögonen.

Tempel

Templets verksamhet

Ett tempel är allt från en plats för tillbedjan till en plats för utbildning, kunskap och utforskande av gudarnas vilja. Templet är ett religiöst och administrativt centrum för flera blotplatser som sköts av präster.

Templet består dels av den blotplatsens byggnad, dels stor mängd hus för boende, stall, förråd, hantverk och härbärgen. Vanligtvis lever minst ett tjugotal präster i templet, även om antal från under tio till långt över femtio förekommer. På landsbygden ligger ofta en by intill templet där prästernas familjer, tjänare och jordbrukande arrendatorer bor. Templet är ofta ett litet blomstrande samhälle.

Till templet söker sig människor för att få hjälp. Det kan vara allt från andliga problem eller praktiska göromål. Därför är det vanligt att präster bevitnar avtal, gör upp kontrakt mellan parter eller skriver brev för den som inte är skrivkunnig. Templen utbildar också adepterna mellan sju och sexton års ålder, samt har hand om adepternas sista år innan de vigs till sin gud. Templen är oftast inte vigda åt en särskilt gud, men undantag finns. Då finns det vanligtvis en övervikt med präster vigda åt den guden i templet, och verksamheten är anpassad efter guden. Till exempel har Frejs tempel ofta stora landområden, här föder man upp olika djur och samlar på skrifter som främjar fruktbarheten. Därmed inte sagt att andra ceremonier till andra gudar inte utförs även i dessa tempel. Om templet ligger i ett oroligt område kan det även finnas en tempelvakt. En präst eller adept har alltid nattvakt även i lugna områden.

Till templet är ett antal blotplatser knutna. Det kan handla om en tempellund eller en mindre byggnad utformat som ett litet tempel som någon i trakten fått ett ansvar för att se till att det sköts. Dessa platser besöks av en präst ett oregelbundet antal gånger per år, i samband med större högtider eller vid särskilda händelser. De mest avlägsna i Dahlen, Noldria och Feodras får besök kanske bara en gång per år. Blotplatser i mer bebodda områden har besök av en präst varje vecka. Ibland kommer en eller ett par präster som bor intill blotplatsen i perioder. Blotplatserna är inte sällan vigda åt någon särskild gud.

Ett tempel leds alltid av en präst som har nått gudamannens rang. Som ledare för ett tempel bär gudamannen titeln tempeldrots.

Två eller flera tempel bildar tillsammans ett gudadikt, som leds av en gudaman som bär titeln gudadrots. Gudadrotsen sitter i det största templet och svarar direkt till blotaren för att hans gudadikt utbildar adepten, sköter blot och fullföljer sina förpliktelser mot gudar såväl som mot människor. På varje blotarskap går det i genomsnitt omkring ett dussintal gudadikt, men variationen är stor mellan Fakaz som har minst antal tempel och Noedren som har flest. Blotartemplen är kyrkans administrativa kärna. Förutom de ovan uppräknade sysselsättningarna utbildas här adepterna i under fyra år. Det är i blotarnas tempel som de

flesta skriftrullarna samlas, och kopieras av skrivande präster. Blotarnas tempel är aldrig vigda åt en särskilt gud, utan har gudahov för alla gudar. Blotarskapens tempel har alltid en egen tempelvakt, dessutom har blotaren oftast en eller ett par chelmarriddare till sitt bistånd.

Organisation

Templet leds av en gudamannen (eller blotare i blotartemplet) som bär titeln tempeldrots. Under sig har denne tre präster, som i blotartemplet alltid är gudamän, men i övriga tempel kan det förekomma att en eller ett par är läromän.

Tempeldrotsen leder templets stora blot, och är den som bestämmer om präster får komma och tjäna i templet eller inte. Det är också tempeldrotsen som har det yttersta ansvaret för adepterna även om den sysslan i de större templet är delegerad till någon äldre präst.

Näst i rang kommer Väktaren av lunden. Denne präst är inte sällan en Idunspräst eller en Frejspräst. Väktarens uppgift är att sköta den heliga lunden i templet. Ett träd som dör i en helig lund betraktas som en stor katastrof och ett illavarslande tecken. Väktaren lämnar ytterst sällan sitt tempel utan finns alltid till hands. Om en väktare måste resa bort en längre tid lämnar den sitt uppdrag (jfr. med offermästare i den randerska kyrkan).

Väktare av riterna är den präst som är den som har att ordna ceremonier, blot och den andliga verksamheten. Väktaren av riterna är också den som planerar hur de offerplatser som lyder under templet ska besökas.

Väktare av skrifterna är templets bibliotekarie. Det är den som har ansvaret för att se till att värdefulla skrifter mångfaldigas.

Den dagliga praktiska verksamheten att hålla igång ett tempel är omfattande. Varje verksamhet leds ofta av en präst, men kyrkan har många andra tjänare än bara präster.

Större tempel har en egen vaktstyrka av kontrakterade soldater. De leds av en vaktkapten som svarar direkt under tempeldrotsen. Det finns tjänare som har hand om matlagning, tvätt och arbete i trädgårdar och odlingar. På landsbygden är det många gånger prästers familjemedlemmar som tjänar sitt uppehälle på detta sätt. Vid byggnationer och renoveringar anlitas byggare, bildhuggare och hantlangare.

För mer om Chelmarriddare och danserskor – se övriga organisationer.

En dag i templet

Prästen har sista vakan på natten väcker de andra i gryningen. Det hålls en kort gemensam morgonceremoni innan prästerna äter en gemensam frukost.

Därefter tar prästens dagliga sysslor vid. Dessa kan variera, från att utbilda adepten, till att sköta trädgårdarna, att finnas tillhands för människor som kommer och söker stöd till att kopiera böcker. De präster som bor utanför templet ansluter till de dagliga göromålen. När solen står som högst avstannar allt arbete. Middagsceremonin tar vid. Efter den äter prästerna en enklare lunch, vanligtvis bestående av soppa. På eftermiddagen ägnar sig prästerna åt valfria göromål, studier, eller fortsätter sitt arbete.

Vid skymningen hålls kvällsceremonin och efter den äts dagens huvudmåltid, middagen. I de större templet hålls även en midnattsceremoni som är frivillig att delta i. Templets rutinceremonier är vanligtvis öppna för besökare.

Många prästerna bor på tempelområdet, men särskilt på landsbygden är det vanligt att prästerna ibland har egna hus i närheten där deras familjer bor. De präster som har egna hus tillbringar nätterna hemma med sin familj.

Blotplatsens byggnad

Tempel är egentligen benämningen på hela det komplex av byggnader som finns runt en blotplats där präster lever året om. Själva blotplatsen varierar från den enklaste offerlundan med ett litet gudahov till de märkligaste byggnader som någonsin uppförts. Det gemensamma

för samtliga blotplatser, vare sig de är byggnader eller ute i det fria är att i centrum för kultplatsen finns ett träd, det heliga offerträdet. Trädet symboliserar Yggdrasil, den växande eviga kraften, visheten, minns att Oden hängde i nio dygn för att förstå sig på runornas kraft. Trädet kan variera efter vilken gud kultplatsen är främst ämnad åt. Oftast är det en ask eller en idegran. I stora tempel kan det finnas fler träd. I det allra innersta och heligaste i Borgevids tempel sägs det finnas tolv uråldriga träd, en för varje gud som Nar lärde känna.

Gemensamt för alla platser är att trädet/träden är välsignade, och sköts av en utsedd präst vars uppgift är trädets välbefinnande. Ofta är det Idunpräster som har den uppgiften i templen, men undantagen är lika vanliga som regeln. För de tempel eller lundar som inte har fasta präster ligger uppgiften hos en värdig lekman.

Intill trädet står en blotsockel, en blotskål och blotring. Dessa används vid särskilda blot av templets högsta präst. Nära trädet finns den heliga elden. I templen är det en evig eld som brinner, vars flamma kommer från den låga som Nar tände i Borgevid. Vid blotplatser utanför templen är det ofta en fyrkant med staplad ved som tänds i samband med blot.

Ibland, men inte alltid, är trädet/träden omringade av tolv små gudahov, en för varje gud. Dessa hov står med ryggen mot trädet och skyddar det, samtidigt som det är tillgängligt för blot och bön för alla. Andra gånger är det tre utvalda gudar som har sitt hov intill trädet. Vid en del blotplatser finns bara ett gudahov på plats, det är platser som är särskilt vigda till en gud. Vid andra blotplatser är gudahoven placerade på helt andra ställen i byggkomplexet. Gudahoven består minst av en staty av den aktuella guden, samt en blotsockel, en blotskål och en blotring.

Den vanliga församlingen släpps ytterst sällan in i det heligaste i templen. Många tempel är däremot byggda på sådan sätt att det är öppet och fri sikt in i tempellunden från de ställen som folket samlats på för stora blot. Men utan inbjudan får ingen obehöriga inträda i lunden. Brottet kan, om det inte finns förmildrande skäl, vara tillräckligt för att bli fredlös. Om någon skadar trädet eller begår helgerån på andra sätt straffas det med döden.

Alla blotplatser, vare sig de är fristående eller ligger i ett tempel, har en församlingsdel, där alla människor är välkomna att komma, där de kan få hjälp med sina blot. En vanlig konstruktion är att de tolv hoven omgärdar det innersta, det heliga trädet, och att i den stora blotsalen kan alla röra sig fritt och blota till den gud de valt. Blotsalarna är vanligtvis byggda i sten, med hög takhöjd, från fem meter och uppåt. Väggar finns på yttersidan, medan avgränsningen till offerträdet är med kolonner som bär upp taket. På en del blotplatser är offerlunden direkt under bar himmel. Blotplatserna i tempel har ofta taket byggt i skiktningar så att lunden är skyddad från nederbörd, men solen hittar in med sina strålar.

I stora tempel består själva kultdelen av många byggnader, med små tempelträdgårdar insprängda här och där. Dessa trädgårdar frambringar örter och växter av alla de slag. Varje byggnad är i de här templen är vigd till en av gudarna, samtidigt som det finns en stor sal med trädet/träden i mitten. Byggnaderna kan se väldigt olika ut. Några påminner om mindre katedraler, andra om ett torn eller ett helt vanligt hus. Det händer att en del av tillbyggnaden är av trä. Tillbyggnaderna kan även rymma bibliotek eller andra gemensamma utrymmen. Mellan byggnaderna löper krattade grusgångar, eller taklagda stengångar, eller helt inbyggda stenkorridorer, där ljuset kommer in genom färgat glas. Stora färgade glasfönster är vanliga i templen. Ofta är de sammansatta i mosaiker med händelser ur gudasagorna. Andra gånger är de satta i olika färger, enbart för att ge vid vissa tider på året i samband med viktiga blot ge en skimrande kraft som hjälper präster och danserskor att nå extasen.

Inne i templen är det vanligt att träsnidare har gjort mästerverk med lister, bårder, balkar och småstatyer. I vissa tempel är taken målade med gudabilder, i andra tempel handlar det om ringlande runor med skyddsgaldrar. De största runarbetena finns i templen i Feodras, Khanmar och Dahlen. Det nya templet i Gargul sägs ha fått bistånd av de skickligaste

runristarna i Feodras. Dessutom har det uråldriga templet i Borgevid genomgått stora renoveringar efter befrielsen, då särskilt runarbeten har tillförts.

FAKTARUTOR/SKÖNLITTERÄRA RUTOR

Faktaruta kyrkans historia i närtid, att läggas intill organisation.

XXX Ar blir överstepräst

619 Ars främsta danserska, Rannvi gifter sig med Gissur upprorsledare i Östra Naronien. Efter hans död blir hon hövding med säte i Gargul.

622 Borgevid befrias. Det första blotet i det gamla templet i Borgevid hålls. Templet börjar renoveras, biblioteket katalogiseras.

624 Ar ger sitt godkännande till inrättandet av en överstepräst i Gargul. Rannvi tillfrågar (efter Ars inrådan) Chelmars blotare Derion Dahl som tackar ja.

624-625 Kyrkomöte hålls i Åtuna. Stormiga diskussioner om den nya översteprästen, om vättar kan vara med i den Höges kyrka.

625 Templet i Gargul börjar byggas med hjälp av dvärgar och tempelbyggare från bland annat Feodras. Översteprästen i Gargul ges även styrelse över Borgevid och Triti

626 Mornams kupp sker i Aralantha. Överstepräst Ar mördas. De inom kyrkan som stödjer Mornam för fram Thorgunn av Aahren som ny överstepräst. Han hämtas från tempelmännens led. Derion Dahl undkommer och förklaras av överlevande Narstrogna tempelmän som överstepräst. Derion Dahl gör Borgevid som sitt säte. Där samlas de chelmarriddare och präster som flyr undan förföljelsen. I Aralantha samlar en kapten i chelmarorden, riddar Henrik av Oxsala, samman en frikår som slåss i Noedren under namnet Torskåren. Kåren samlar riddare, präster och tidigare tempelvakter. Kåren finns sedan i strid under hela inbördeskriget under olika härförare.

627 Översteprästerna i Aahren och Borgevid bannar varandra för evigt ur Valhall.

628 Överstepräst Derion Dahl utser en ny storpräst, samt blotare i Triti och Gargul.

629 Överstepräst Derion Dahl utser blotare i Ravindal.

630 Överstepräst Derion Dahl utser två nya storpräster, samt blotare i Arnak.

632 Blotarna av Odels och Noedren bryter med Thorgunn i Aahren och svär sig och sina blotarskap till Borgevid.

633 Mornam störtas och de ledande prästerna på hans sida i inbördeskriget ger slaget förlorat. De följer honom antingen i exilen eller möter döden för egen hand. Bland de sistnämnda finns Thorgunn av Aahren.

Blotaren av Åtuna erkänner överstepräst Derion Dahls överhöghet.

???Blotaren av Chelmar, Asgerd, lämnar sitt ämbete efter att inte kunnat värja sig mot Lokesdyrkare.

634 Derion Dahl utser en blotare i Fakaz.

635 Derion Dahl håller ett mindre kyrkomöte i Triti med Argachttons råd och de blotare som har kunnat komma. Där presenteras hur kyrkan ska se ut med en komplett flytt till Borgevid.

Faktaruta: Prästerna ranger och runor (obs teckna runorna – se Hjortspår). Att läggas intill präststycket

Översteprästen är Odens främsta företrädare i sinnevärlden. Endast Odenspräster kan bli överstepräster, prästen är andlig ledare för hela kyrkan och samtliga anslutna organisationer. Översteprästen svarar endast inför den Höge själv. Översteprästen har sitt huvudsäte i Borgevid, men tillbringar en del tid även i Aahren.

Tituleras ers upphöjdhet.

Storprästerna är tre till antalet och verkar som översteprästens ställföreträdare vid olika tillfällen. Det finns en storpräst för Oden, en för Frej och en för Tor, de tre gudar som Nar lärde känna först. Den äldsta och yngsta i ämbetet residerar i Borgevid, den tredje storprästen i Aahren.

Tituleras ers upphöjda excellens.

Tempelmännen är idag sexton till antalet. De representerar en oreglerad sammansättning av gudarna. Tillsammans med storprästerna ingår de i Argachtons råd. Tempelmännen rekryteras både från blotarnas led och från gudamännen. De har olika uppgifter inom kyrkan. Tio har sitt säte i Borgevid, sex i Aahren. De roterar efter tid i ämbetet, liksom storprästerna.

Tituleras ers excellens.

Blotarna är sjutton till antalet. De har den direkta kontrollen över kyrkan utanför stortemplet genom sitt blotarskap. Blotarna har ansvaret för samtliga tempel inom sitt blotarskap, adeptutbildningen och alla viktiga blotare.

Tituleras ers nåd.

Gudamännen är både en kompetens och en titel. Det är från gudamännens skara som blotare och tempelmän hämtas. En gudaman som leder ett tempel bär titeln tempeldrots. En gudaman som leder ett helt gudadikt kallas för gudadrots. Gudamännen kan också vara knutna direkt till ett blotartempel eller till något av stortemplen för att där utföra kyrkans arbete.

Tituleras ers vördighet

Läromännen är de vanliga prästerna i kyrkan. De tjänstgör vid olika tempel, eller i en del fall som missionerande. Läromännen har rätt att utföra samtliga ceremonier och de vanligaste bloten.

Tituleras herre, fru eller läroman.

Adepterna är prästlärningarna som vanligtvis börjar sin träning vid sju års ålder. De lämnas till templet eller handplockas. Slutligen är det alltid templets gudaman som avgör vilka som lämpar sig för prästkallet vid 16-års ålder. Fem år senare är utbildningen färdig och adepten blir läroman.

Neråt i hierarkin, eller på samma nivå, kan man titulera varandra bror eller syster.

Skönlitterär ruta Hur ett blot går till – att läggas intill gårdsblot/individuell sed.

”Från Triti reste jag mot Borgevid. Den första dagen nådde jag ett värdshus sent på eftermiddagen när höstmörkret redan börjat lägga sig. Det hette Lagerkransen och låg i åkrok, alldeles intill en korsväg. Själva värdshuset bestod av många byggnader där gästerna inkvarterades. Jag hade just öppnat dörren med Lagerkransen på och stigit in då en man med mörkt hår, ganska lång, och med en frejdig uppsyn kom emot mig.

- Min bäste herre, varmt välkommen till Lagerkransen. Jag är Hedin, en av värdarna. Ni kommer alldeles lagom, min kusin ska just hålla ett gårdsblot.

Jag följde denne Hedin ut och på vägen ned mot ån kom vi att närmare bekanta oss. Hedin visade sig vara en vittberest herre som vunnit värdshuset på spel. Han var av östnaronskt släkte, men hans kusin hade ändå tjänat prins Kei i Borgevid. Eron från Bäcka var visst hans namn. Värdshusets folk, jag såg faktiskt en vätte i församlingen, och resande från alla de håll

stod samlade runt elden som brann. Eron från Bäcka visade sig vara en storvuxen man som nog gillade det goda litet väl mycket.

Folket stod tysta i höstmörkret. Elden kastade skuggor över deras ansikte. Så började en kvinna i folksamlingen att sjunga, en lågmäld sång på ett språk som inte längre talades. Sången stegrades i kraft, ytterligare en kvinna stämde in och sedan ännu en.

När sången tystnat steg Eron fram. Han gav upp en hög och dov stämma.

- Heimdall och Njord som skyddar oss från eldens skadliga krafter. Heimdall och Njord, gudar vi nu vänder oss till. Hör våra ord.

Heimdall, gudarnas väktare, han som blåser i Gjallarhornet – må han komma till denna plats och ta emot våra offer. Må han komma här och beskydda oss, beskydda den plats, vårt värdshus, men också att finnas med våra gäster när de lämnar oss och reser vidare härifrån. Heimdall hör våra böner.

Heimdall, Heimdall, Heimdall, Heimdall, började han att skalla och folket följde snart efter. Snart ekade Heimdalls namn över vidderna.

Njord, herren på Noatun, han som ger god köpenskap och förliga vindar för den resande – må han komma här och beskydda oss, och ge vårt värv lön för mödan. Må Njord komma och ge oss insikt om goda affärer, liksom han kommer och finns med dem som lämnar oss och reser vidare härifrån. Njord, hör våra böner.

Njord, Njord, Njord, Njord, började han att skalla och återigen började folk följa efter. Njords namn över vidderna.

Eron höjde händerna och tystade folket. Sedan började han väldigt lågt, så jag uppfattade inte orden, men de var på det gamla språket, att säga något. Det var som han läste någon bön. När han var klar sträckte han händerna mot skyn och ropade återigen Njord och Heimdalls namn. Sedan tog han ett stycke bröd, ost, korv och kött som vännen gav honom. Han lade det på elden.

- Till er, gudar. Hör våra böner.

Han gick tillbaka till vännen och tog en kanna. Jag hörde Hedin sucka och tittade förvånat på honom. Hedin muttrade något om varför gudarna måste dricka just den där belcharin. Jag återgick till att följa blotet där vinet nu hälldes på hällens kanter utan att släcka elden. En tredje gång gick han till vännen och fick nu ett skinn som han lade på elden.

Allt var tyst och stilla medan elden tog skinnet. Sedan ropade Eron plötsligt till.

- Gudarna har hört våra böner. Offren är mottagna! Nu lyssnar alla gudar på vad ni har att säga! Sedan gick han därifrån. En efter en gick värdshusets folk och gästerna fram till elden och sände en bön med ett offer. Platsen var nästan helt tom, bara Hedin och jag stod kvar. Hedin såg på mig och log:

- Du eller jag?

- Jag, svarade jag och gick fram till elden och lade lyrsträng på elden och skickade min bön till Brage att jag ikväll skulle få höra många nya historier som jag skulle kunna nedteckna sedan.”

Ur mäster Regons reseberättelser.

SKÖNLITTERÄR RUTA att lägga intill tempel.

”På en höjd utanför staden ligger templet i Chelmar. Det ligger som ett eget litet örnäste och blickar ned på staden. Vägen upp är inte lång, men tillräcklig brant för att andan inte riktigt ville följa med. Templet omgärdas av murar, mycket lägre än själva staden, men tillräckligt höga för att man inte ska komma över dem i en hast, om man klarat av att klättra uppför höjden det vill säga. Själva porten omgärdades av två torn. Där fladdrade kyrkans gyllene symbol, och under det på en fana fanns den gyllene hammaren, Chelmarordens märke. Jag förklarade mitt ärende för vakten och passerade genom den väldiga ekporten med de

märkligaste runinskriftioner jag hittills sett på mina resor. Det var drakormar som var lindade runt varandra som löpte längst hela porten. Många av runorna var för mig helt okända, trots att jag kan både läsa och skriva på det gamla sättet. På andra sidan kunde jag konstatera att ännu en liten höjd låg framför mig. En väldig och bred trappa i den vitaste marmorn ledde upp till själva blotplatsens byggnad som gnistrade i eftermiddagssolen. Först trodde jag att det enbart var marmorn som gav blänket tills jag förstod att det även fanns åtskilliga glasfönster av alla de slag och att nog både ett och två av tornen hade förgyllda arbeten. När mitt öga vant sig med ljuset kunde jag se att allt inte var byggt av marmor, två mindre torn var i sten, och jag tyckte mig även längre bak kunna skönja ett trätak.

Där jag befann mig fanns sju- åtta större bostadshus, några mindre hus och ett halvdussin lagerbyggnader, en smedja, en väderkvarn, ett stall och en liten amfiteater var nedgrävd i slänten mot templet. Där pågick det någon form av undervisning för en äldre präst stod och talade och ett fyrtiotal ungdomar i varierande åldrar lyssnade. I det bortre området av templet låg en större trädgård med fruktträd av alla de slag. Litet närmare låg ett mindre kastell, chelmarriddarnas säte. Jag såg präster, tjänstefolk och en och annan chelmarriddare göra sina sysslor. Jag började gå uppför mot templet när en präst mötte mig på trappan. Av hennes medaljong att döma förstod jag att hon var gudaman.

”Var hälsad mäster Regon. Ni är väntad. Skrifterna ni frågat efter ligger framme i biblioteket. Jag är Irenna, väktare av skrifterna.”

”Ers vördighet, jag är djupt ärad. Må jag kunna hedra Idun.”

I Irennas sällskap vandrade jag upp mot den kolonnförsedda huvudingången, och förbi tempelvakterna, som jag noterade inte var Chelmarriddare. Hon måste ha sett frågan i min blick.

”De vaktar templet bara om någon större fara hotar eller vid särskilda högtider. Så har det alltid varit, och nu är de så få kvar i livet, att de behövs bättre på annat sätt.”

Jag nickade som svar. Vi passerade genom ett stort förmak. Rummet var kanske fyra manslängder långt och fem manslängder brett. Takhöjden överraskade mig, den borde inte ha varit mer än fyra manslängder, men den kändes som högre. Kanske var det glaset som släppte i ljus i guld och rött och spelade mina ögon ett spratt. Efter gemaket kom vi in i ett mindre tempelrum. Här fanns många små gudahov, jag tyckte mig se Skade, Forsete, Var och Eir.

”Detta rum är för de andra asarna. Vi har sedan tolv salar för de asar som Nar kom att känna.” Återigen tycktes Irenna ha läst mina tankar.

Nästa sal vi passerade var en sal tillägnad Heimdall. Den vite asen stod i det södra hörnet, på väggen bakom fanns en skimrande regnbågsbro, så vacker att jag trodde nästan att det var Bifrost själv. På Heimdalls sidor brann det två eldar. Nedanför honom fanns blotsockeln, skålen och ringen.

Dörren som ledde vidare var omgiven av många runor. En del kunde jag läsa:

”om trollkvinnor jag ser

högt i luften leka.

Jag vållar det så,

att de vilse fara”

Om man inte for vilse av runorna så hade nog vakterna kunnat hjälpa en med det. Nästa sal var den stora salen. Här var taket mycket högre i mitten än i kanterna. Det var som en vågrygg i mitten. I fjärran mellan pelarna kunde jag skymta offerlunden, med en väldig ask. Asken var omgiven av väldiga statyer av valkyrior som stod redo för strid. Jag kände offerröken i näsborrarna och kunde höra ett svagt sjungande. Jag förstod att det pågick någon slags ceremoni vid lunden. Vi svängde dock av och befann oss snart i en gång med stora färgade glasrutor, när jag tittade ut såg jag att det var örtagårdar och präster som arbetade där.

”Templet har fyra större örtagårdar, och en vinterträdgård där det ständigt blommar. Vinterträdgården var vår gamle blotare Derion Dahls skötebarn.”

”Översteprästen?”

”Just det, men nu har han inte tid att besöka oss så ofta.” Irenna log åt min förvåning. Nog för att jag visste att översteprästen varit blotare här, men aldrig hade jag hört att han hade intressen för trädgårdar.

”Vi är framme nu, mäster Regon.”

Jag bröt mig ur mina tankar och steg i biblioteket.

Ur mäster Regons reseberättelser.